

Caracterizarea personajului Leonida Pascalopol din opera Enigma Otiliei scrisa de George Calinescu-prima parte

Personaj principal, realist (personaj-tip), dinamic, multidimensional.

Modalitati de caracterizare:

â€” caracterizare directa: de catre narator (portretul fizic, comentariul auctorial), de catre alte personaje, autocaracterizare;

â€” caracterizare indirecta: prin mediul de viata, prin limbaj (dialog), prin gesturi, atitudini caracteristice, comportament.

Spre deosebire de majoritatea eroilor care fac parte din "categoria instinctivilor, ordonati aproape schematic de autor si ilustrand un tip", Pascalopol se comporta ca "fiinta morala". El este "capabil de motivatie a actelor proprii", cautand sa se explice complex.

Una dintre manierele preferate de romancier pentru introducerea in actiune a personajelor din Enigma Otiliei este gruparea acestora in cadrul episodului expozitiv, sub pretextul jocului de carti.

Primul portret schitat este cel al lui Leonida Pascalopol: "Era un om cam de vreo cincizeci de ani, oarecum voluminos, totusi evitand impresia de exces, carnos la fata si rumen ca un negustor, insa elegant prin finetea pielii si taietura englezeasca a mustatii carunte. Parul rar dar bine ales intr-o carare care mergea in mijlocul fruntii pana la ceafa, lantul greu de aur cu breloc la vesta, hainele de stofa fina, parfumul discret in care intra si o nuanta de tabac, toate acestea reparau cu desavarsire, in apropiere, neajunsurile varstei si ale corpulentei".

In conceptia lui G. Calinescu, portretul fizic trebuie sa aiba o finalitate psihologica precisa. Finetea si acuratetea remarcabila a selectarii detaliilor fizionomice si vestimentare particulare, ce fac din personaj o individualitate, nu sunt astfel gratuite, nu au un scop in sine. Amanuntul fizic expresiv: fata carnoasa si rumena, "finetea pielii", "taietura englezeasca a mustatii", lantul de aur, costumul din "stofa fina", parfumul discret", concentreaza semnificatiile care vor releva pe parcurs profunzimi sufletesti. Conceput ca un cumul de insusiri, portretul expozitiv devine emblema personajului si se fixeaza ca reper stabil in memoria cititorului. El preceda de aceea in chip firesc individualizarea prin nume a eroului.

Se adauga imediat o alta modalitate de caracterizare directa, frecvent folosita in romanul realist obiectiv: comentariul auctorial ce insoteste replica personajului pentru a sublinia trasatura caracteriala dominanta: "- Pascalopol, se recomanda el cu o ceremonie care trada cresterea lui aleasa, retinand ceva mai mult mana tanarului intr-a sa, spre a-l examina. Il privi fara excesiva cordialitate, chiar cu oarecare umbra de ironie indepartata, cu o politete grabnica si respectuoasa".